

CZU 343.9

DOI 10.5281/zenodo.4320458

LIMBAJUL CRIMINALISTIC: CELE MAI FRECVENTE ERORI DE TERMINOLOGIE

Constantin RUSNAC,
doctor în drept, conferențiar universitar

Iurie ODAGIU,
doctor în drept, conferențiar universitar

FORENSIC LANGUAGE: THE MOST COMMON TERMINOLOGY ERRORS

Constantin RUSNAC,
PhD, associate professor

Iurie ODAGIU,
PhD, associate professor

În cadrul studiului este investigat subiectul limbajului criminalistic punctându-se pe erorile existente în tendințele de dezvoltare a limbajului criminalistic ca limbaj științific. Este reprezentată poziția autorului față de formarea limbajului criminalistic ca fenomen ce integrează termeni și definiții criminalistice.

Cuvinte-cheie: limbaj, criminalistică, eroare, tendințe, știință.

The study examines the subject of the forensic language, pointing out the errors that exist in the development trends of the forensic language as a scientific language. The position of the authors regarding the formation of the forensic language is presented as a phenomenon that combines the terms and definitions from different sciences.

Keywords: language, forensics, error, trends, science.

Introducere. După cum știm un limbaj are mai multe funcții și este un instrument de exprimare care transferă gândurile și sentimentele între oameni. Anume limbajul este principalul mijloc de comunicare și, de asemenea, un instrument de gândire, cu ajutorul căruia o persoană își poate analiza și structura experiența și își poate formula gândurile.

Orice știință pentru a obține o mai mare precizie, certitudine și unicitate în folosirea termenilor își creează propriul limbaj care se deosebește esențial de limbajul natural și este considerat ca o formă specifică de comunicare. În opinia lui Ștoff V., „înțelegerea metodologiei de creare a limbajului științific și cunoașterea a principiilor de formare și a regulilor de operare cu anumiți termeni și definiții reprezintă o particularitate esențială de dezvoltarea științifică. De aceea analiza limbajului științei repre-

Introduction. A language, as we know, has several functions and is a tool of expression that transfers thoughts and feelings between people. Namely, language is the main means of communication and also a tool of thought, with the help of which a person can analyze and structure his experience and formulate his thoughts.

Any science in order to obtain greater precision, certainty and uniqueness in the use of terms creates its own language that is essentially different from natural language and is considered a specific form of communication. According to the opinion of Ștoff V., "understanding the methodology of creating scientific language and knowledge of training principles and operating rules with certain terms and definitions is an essential feature of scientific development. That is why the analysis of the language of science is a primary task of contempo-

zintă o sarcină principală primordială a metodologiei științifice contemporane.” [35, p. 27].

Golovin A. menționează, pe bună dreptate, că „studierea limbajului științific facilitează sporirea procesului de teoretizare a științei și de aceea nu numai că asigură unicitatea diferitor metode de reflectare a obiectelor analizate, creând astfel procedee universale de investigare, dar mai și sporește sistematizarea informației elaborate. Altfel spus, sporește integritatea sistemelor de cunoștință” [31, p. 78].

Scopul articolului constă în evidențierea erorilor actuale existente în tendințele de dezvoltare a limbajului criminalistic.

Metode și materiale aplicate. Pentru realizarea scopului trasat, ținând cont de specificul și caracterul complex al temei investigate, în calitate de metode de cercetare au fost folosite metoda logică, sistematică și de comparare. Cercetările întreprinse se bazează pe studierea doctrinei.

Rezultate obținute și discuții. Conceptul limbajului este multilateral, însă cu referire la criminalistică considerăm că putem studia trei categorii:

- limbajul natural (firesc);
- limbajul științei;
- limbajul formalizat.

„Limbaj natural” este denumit acel limbaj prin intermediul căruia se comunică și se exprimă gândurile în activitatea cotidiană. Limbajul firesc este universal, treaptă atinsă datorită bagajului enorm de cuvinte și combinații lor. El poate fi foarte expresiv. Cu toate acestea, limbajul natural are și o mulțime de neajunsuri reprezentate prin neclaritate, polisemie, volum mare al unor fraze existente în circuit etc.

Utilizarea limbajului natural în scopuri științifice împiedică crearea limbajului științific inclusiv a celui formalizat, cu toate că sunt într-o strânsă corelație genetică.

Limbajul științific diferă de limbajul natural prin faptul că are mult mai puține posibilități de exprimare a ambiguităților, adică este mai potrivit pentru sfera în care este necesară precizia și acuratețea, nefiind posibil jocul de cuvinte și nuanțele lor semantice.

Limbajul științific mai este denumit și artificial, astfel subliniindu-se diferența existentă față

de „rare scientific methodology.” [35, p. 27].

Golovin A. rightly mentions, that “the study of scientific language facilitates the increase of the process of theorizing science and therefore not only ensures the uniqueness of different methods of reflection of the analyzed objects, thus creating universal investigation procedures, but also increases the systematization of the elaborated information. In other words, it enhances the integrity of knowledge systems” [31, p. 78].

The purpose of the article is to highlight the current errors in the development trends of forensic language.

Methods and materials applied. In order to achieve the stated goal, taking into account the specificity and complex character of the investigated topic, the logical, systemic and comparison methods were used as research methods. The research undertaken is based on the study of doctrine.

Results obtained and discussions. The concept of language is multilateral, but with reference to forensics we consider that we can study three categories:

- natural language (native);
- scientific language;
- formalized language.

„Natural language” is the language through which thoughts are communicated and expressed in everyday activity. Natural language is universal, a step reached due to the enormous baggage of words and their combination. It could be very expressive. However, natural language also has a lot of shortcomings represented by ambiguity, polysemy, large volume of phrases existing in the circuit, etc.

The use of natural language for scientific purposes prevents the creation of scientific language, including formalized language, although they are in close genetic correlation.

Scientific language differs from natural language because it has much less ability to express ambiguities, so it is more suitable for the sphere in which precision and accuracy are required, and it is not possible to play on words and their semantic nuances.

Scientific language is also called artificial, thus emphasizing the difference from the natural

de limbajul firesc.

În opinia lui Golovanov V., „Fiecare știință își elaborează propriul său limbaj special, artificial, care se creează în baza celui firesc. Simbolurile, termenii lingvistici acceptați într-o știință, spre deosebire de limbajul firesc, au o mare austeritate și unicitate” [30, p. 60]. Susținem această opinie, dar totodată constatăm că atât limbajul procesual penal, cât și criminalistic, contrar cerințelor științifice, nu poate fi catalogat drept auster și unic.

Limbajul criminalistic reprezintă o simbioză de științe, iar prin natura sa un fenomen integrat, absorbind termeni și definiții cu privire la științele naturale, economice, chimice, biologice etc., totodată îmbogățindu-l cu dispoziții și norme juridice.

Limbajul formalizat este un limbaj artificial al logicii, conceput să reproducă formele logice ale contextelor unui limbaj natural, precum și exprimarea legităților și a metodelor raționale de gândire în teoriile logice construite în acest limbaj [9].

„Un limbaj formalizat este o formă de dezvoltare a limbajului științific, când precizia și concretețea terminologică și sintactică sunt aduse la limită, multe cuvinte și expresii sunt înlocuite cu semne și formule. Această limbă este cea mai specifică, dar și cea mai puțin flexibilă. Trebuie să fie actualizat din când în când, deoarece este în contact cu limbajul natural [36, p. 255].

Astfel, constatăm că limbajul unei științe reprezintă o integrare specifică dintre limbajul artificial și cel firesc.

Limbajul criminalistic se referă, în general, la limbajul științific, în primul rând, deoarece se bazează pe realizările și evoluțiile științifice, și în al doilea rând, deoarece în desfășurarea cercetărilor precizia și acuratețea sunt foarte importante. Cu toate acestea, în unele cazuri elemente ale limbajului natural pot pătrunde în limbajul științific criminalistic (de exemplu, dacă sunt supuse investigațiilor texte lăsate de suspecți în care pot apărea vocabularul cotidian, argourile etc.).

Analizând literatura de specialitate, observăm că în prezent există următoarele tendințe în dezvoltarea limbajului științific al criminalisticii [28, p.249-254]:

- extinderea gamei de definiții și concepte utilizate;

language.

According to the opinion of Golovanov V., “Each science develops its own, special, artificial language, which is created on the basis of the natural one. Symbols, linguistic terms accepted in a science, unlike natural language, have a great austerity and uniqueness.” [30, p. 60]. We support this opinion, but at the same time we find that both criminal and forensic procedural language, contrary to scientific requirements, cannot be classified as austere and unique.

The forensic language represents a symbiosis of sciences and an integrated phenomenon by its nature, absorbing terms and definitions regarding the natural, economic, chemical, biological sciences, etc., at the same time enriching it with legal provisions and norms.

Formalized language is an artificial language of logics, designed to reproduce the logical forms of the contexts of a natural language, as well as the expression of laws and rational methods of thinking in logical theories constructed in this language [9].

“A formalized language is a form of development of scientific language, when terminological and syntactic precision and concreteness are brought to the limit, many words and expressions are replaced by signs and formulas. This kind of language is the most specific, but also the least flexible. It needs to be updated from time to time, as it is in contact with natural language [36, p. 255].

Thus, we find that the language of a science represents a specific integration between artificial and natural language.

Forensic language generally refers to scientific language, firstly because it is based on scientific achievements and developments, and secondly, because in research conducting, accuracy and precision are very important. However, in some cases elements of natural language may enter into the forensic scientific language (for example, if texts left by the suspects are investigated in which may appear everyday vocabulary, slang, etc.).

Analyzing the specialized literature, we notice that there are currently the following trends in the development of the scientific language of forensics [28, p.249-254]:

- expanding the range of definitions and

- modificarea definițiilor existente;
- diferențierea conceptelor și a definițiilor acestora;
- unificarea terminologiei criminalistice;
- dezvoltarea sistemelor emblematic.

Tendențe care nu reușesc permanent să acopere necesitățile limbajului criminalistic.

În criminalistică, extinderea gamei de concepte și definiții utilizate se datorează:

a. utilizării active a vocabularului împrumutat (străin), în opinia noastră, este o tendință independentă în dezvoltarea limbajului criminalistic. Cu toate acestea, ar trebui să fim de acord cu Valghina N. în aceea că urmare a satisfacerii nevoilor limbajului, o mulțime de cuvinte inutile care complică limbajul au ieșit la suprafață. Un cuvânt străin a devenit nu numai necesar, dar și atractiv, prestigios. În acest caz, dozarea și selectivitatea aplicării vocabularului străin încep să se piardă. Câștigă starea de spirit generală, moda, dorința de a ține „pasul cu timpul” [29]. Ca exemplu, putem cita paralelele lexicale care confirmă absența necesității împrumutului, deoarece există echivalente lexicale: urme olfactive – urme de miroși, expertiza odontologică – expertiza urmelor de dinți, armologia judiciară – balistica judiciară etc.

Trebuie menționat că noi terminologii în limbajul criminalisticii apar doar în cadrul discuțiilor științifice. Acest lucru împiedică ambiguitatea utilizării termenilor și apariția unei noi terminologii non-științifice în criminalistică.

b. dezvoltarea modernă a teoriei generale a științei criminalistice, precum și a științei expertizei judiciare.

Nu există nici o îndoială că apariția termenilor noi în criminalistică are un efect pozitiv asupra dezvoltării științei. Cu toate acestea, ar trebui să fim de acord cu G.N. Muhin care menționează că: „devine un fenomen obișnuit atunci când termenii «la modă» nepregătiți și neprotejați din punctul de vedere al procedurii științifice, general acceptate, sunt introduși cu forța în aparatul conceptual al cursului. Claritatea, concizia, soliditatea prezentării gândirii, claritatea limbajului științific sunt din ce în ce mai puțin întâlnite nu numai în știință, dar și în literatura educațională criminalistică, pretențiozitatea stilului și terminologia nou-formată apar din ce în ce mai mult” [33, p. 7].

concepts used;

- changing of existing definitions;
- differentiating concepts and their definitions;
- unification of forensic terminology;
- development of emblematic systems.

Trends that do not permanently manage to cover the needs of forensic language.

In forensics, the extension of the range of concepts and definitions used is due to:

a. active use of borrowed (foreign) vocabulary, in our opinion, it is an independent trend in the development of forensic language. However, we should agree with Valghina N. arguing that as a result of meeting the needs of the language, a lot of unnecessary words that complicate the language came to the surface. A foreign word has become not only necessary, but also attractive, prestigious. In this case, the dosage and selectivity of the application of foreign vocabulary begin to be lost. Gain the general mood, fashion, and desire to be “in step with time” [29]. As an example, we can cite lexical parallels that confirm the absence of the need for the loan, because there are lexical equivalents: olfactory traces – smell traces, odontology expertise – expertise of tooth marks, judicial armology – judicial ballistics, etc.

It should be noted that new terminology in the language of forensics appears only due to scientific discussions. This prevents the ambiguity of the use of terms and the emergence of new non-scientific terminology in forensics.

b. modern development of the general theory of forensic science, as well as the science of judicial expertise.

There is no doubt that the emergence of new terms in forensics has a positive effect on the development of science. However, we should agree with G.N. Muhin who mentions that: “it becomes a common phenomenon when “fashionable” terms, unprepared and unprotected from the point of view of scientific procedure, generally accepted, are forcibly introduced into the conceptual apparatus of the course. Clarity, conciseness, solidity of thought presentation, exactness of scientific language are less and less common not only in science but also in forensic educational literature, while the pretentiousness of style and newly formed terminology increasingly appear” [33, p. 7].

Menționăm că inovațiile limbajului științei criminalistice ar trebui să se desfășoare într-un cadru de discuții și să nu conducă la ambiguitatea utilizării termenilor. Modificările negative ale limbajului educațional criminalistic reduc eficacitatea și calitatea pregătirii criminalistice a juriștilor.

Modificarea definițiilor existente. Potrivit lui Belkin R.S., „această tendință se manifestă atât în înlocuirea anumitor definiții cu altele, cât și în rafinarea definițiilor folosite și, prin urmare, a termenilor și noțiunilor care le desemnează” [27].

Din păcate, definițiile criminalistice s-au schimbat din motive „superficiale”. Suntem de acord cu Belkin R. în ceea ce privește „introducerea unui nou termen în criminalistică este justificată doar în două cazuri: când apare un concept nou în știință care nu poate fi exprimat prin termeni vechi și când este considerat un aspect nou al conceptului vechi, când termenul este necesar pentru a arăta calitatea dezvăluită a unui obiect. Din păcate, această regulă de principiu nu este întotdeauna respectată în condiții moderne” [26, p. 81].

Modificarea definițiilor existente nu este întotdeauna necesară, logică și nu reflectă dezvoltarea sau schimbarea cunoștințelor. Ar trebui să fie de acord cu opinia lui Iablokov N. și Golovin A.: „aparitia în literatura criminalistică a unui nou concept nu necesită încă o revizuire a structurii și a aparatului conceptual și terminologic al întregii științe sau a părții sale individuale. Orice termen care apare recent necesită o analiză științifică serioasă și discuții, mai ales dacă este axat pe înlocuirea unui termen cu altul sau desemnarea unei ramuri de știință criminalistică existentă de multă vreme. De exemplu, cu ce este mai bun termenul documentologia decât cercetarea tehnico-criminalistică a documentelor” [37, p. 134].

Cu privire la **diferențierea conceptelor și definițiilor** punctăm pe faptul ca actualmente la formularea categoriilor criminalistice și relațiilor de subordonare între concepte să nu existe „cercuri logice” și alte erori care apar în cazul în care nu se atrage atenție suficientă asupra activității de înțelegere a conceptelor criminalistice.

Unificarea terminologiei criminalistice. Termenii împrumutați din alte științe nu sunt lu-ați la control, astfel, în goana de simplificare a limbajului există tendințe de exces spre primitivizare.

We note that the innovations of the language of forensic science should take place in a framework of discussions and should not lead to the ambiguity of the use of the terms. Negative changes in forensic educational language reduce the effectiveness and quality of forensic training of lawyers.

Modification of existing definitions. According to Belkin R.S., “this tendency is manifested both in the replacement of certain definitions with others and in the refinement of the definitions used and, consequently, of the terms and notions which designate them” [27].

Unfortunately, forensic definitions have changed for “superficial” reasons. We agree with Belkin R. regarding “introduction of a new term in forensics is justified in only two cases: when a new concept in science appears that cannot be expressed in old terms and when it is considered a new aspect of the old concept, when the term is necessary to indicate the revealed quality of an object. Unfortunately, this rule of principle is not always observed in modern conditions” [26, p. 81].

Modification of existing definitions is not always necessary, logical and does not reflect the development or change of knowledge. We could agree with opinion of Iablokov N. and Golovin A.: “the emergence of a new concept in the forensic literature does not yet require a revision of the structure and conceptual and terminological apparatus of all science or its individual part. Any recent term requires serious scientific analysis and discussion, especially if it is focused on replacing one term with another or designating a long-standing branch of forensic science. For example, why the term documentology is better than the technical-forensic research of documents” [37, p. 134].

Regarding the **differentiation of concepts and definitions**, we point out that currently in the formulation of forensic categories and subordination relations between concepts there are no “logical circles”, while other errors may occur if not enough attention is paid to the activity of forensic concepts understanding.

Unification of forensic terminology. Terms borrowed from other sciences are not taken into account, so in the pursuit of language simplification there are tendencies of being too primitive. Terminological loans do not have as a reason the introduction of a new theory, but the popularity

Împrumuturile terminologice nu au ca motiv introducerea unei noi teorii, ci popularitatea unui concept nou în comunitatea științifică.

Dezvoltarea sistemelor emblematică prezintă fisuri în mecanismul de control, astfel încât se mai întâlnește formalizarea, uneori excesivă, a limbajului de examinare ceea ce generează o pierdere de flexibilitate.

Referitor la subiectul erorilor din limbajul criminalistic pentru literatura de specialitate autohtonă mai este caracteristic împrumutul prin traducere incorectă. În Moldova, istoria dezvoltării criminalisticii ca știință a sistemului de drept începe mai cu seamă în perioada aflării republicii în cadrul fostei Uniuni Sovietice.

Multiplele lucrări în domeniul criminalisticii la începutul sec. al XX-lea au fost influențate de viziunile cercetătorilor vest-europeni, precum Niceforo A., Reiss R., Goddefroy E., Veingardt A., Annuschat E. [7, p. 35]. Puținele din aceste lucrări au ajuns în original la cititorii din Gubernia Basarabia [16]. Evident că literatura de specialitate din perioada respectivă era dominată, atât de traduceri realizate în limba rusă, cât și de lucrări ale criminaliștilor ruși (Tregubov S., Lebedev V., Potapov S.) [7, p. 35]. Tendința de alimentare a bibliografiei criminalistice cu surse editate în străinătate, mai ales în limba rusă, s-a păstrat până la sfârșitul sec. al XX-lea. Abia după obținerea independenței în 1991 literatura de specialitate a fost îmbogățită cu lucrări editate în limba română [5,6] sau aduse de peste Prut. Dar și în cazul publicațiilor care și-au făcut apariția în România, până la 1991, nu trebuie uitat faptul că ea a fost parte a URSS și literatura din domeniul criminalisticii, la fel, a fost influențată direct de autorii sovietici. După cum afirmă profesorul R. Belkin, „istoria acestei științe rămâne comună pentru toți membrii acestei URSS, indiferent de limba în care actualmente o expunem” [32].

Referitor la aportul savanților străini la dezvoltarea criminalisticii, în spațiul vorbitor de limbă română, nu negăm importanța lor. Ba chiar le apreciem și considerăm că au avut un rol important în dezvoltarea criminalisticii autohtone. Însă apar multe semne de întrebare la unii termeni criminalistici care au fost traduși din limba rusă sau alte limbi, în română și introduși cu vehemență în limbajul criminalistic.

of a new concept in the scientific community.

The development of emblematic systems presents cracks in the control mechanism, so that the formalization, sometimes excessive, of the examination language is also encountered, which generates a loss of flexibility.

Regarding the subject of errors in the forensic language for the local specialized literature, the loan by incorrect translation is also characteristic. In Moldova, the history of the development of forensics as a science of the legal system begins especially during the republic's existence in the former Soviet Union.

The multiple works in the field of criminology at the beginning of the twentieth century were influenced by the visions of Western European researchers such as Nicephorus A., Reiss R., Goddefroy E., Veingardt A., Annuschat E. [7, p. 35]. Few of these works have reached the original in the readership of Bessarabia [16]. Obviously, the specialized literature of that period was dominated, both by translations into Russian and by works by Russian criminologists (Tregubov S., Lebedev V., Potapov S.) [7, p. 35]. The tendency to supply the forensic bibliography with sources published abroad, especially in Russian, was maintained until the end of the twentieth century. Only after gaining independence in 1991 the specialized literature was enriched with works published in Romanian [5, 6] or brought from the other bank of the river Prut. But even in the case of publications that appeared in Romania until 1991, we must not forget that it was part of the USSR and forensic literature was also directly influenced by Soviet authors. As professor R. Belkin stated, “the history of this science remains common to all members of this USSR, regardless of the language in which we currently present it” [32].

Regarding the contribution of foreign scientists to the development of forensics, in the Romanian-speaking space, we do not deny their importance. We even appreciate them and consider that they played an important role in the development of local forensics. But there are many question marks in some forensic terms that have been translated from Russian or other languages, into Romanian and vehemently introduced into the forensic language.

La fel, trebuie să fim de acord și să recunoaștem că multe dintre „învățăturile” juriștilor (și nu numai ale criminaliștilor) au devenit dogme și s-au transformat într-o frână în dezvoltarea științei. Acest lucru s-a remarcat mai ales în sistemul de servire a practicii prin pregătirea disertațiilor.

Astfel, dacă analizăm literatura de specialitate, constatăm că unii autori ca: Doraș S.Gh. [5], Mircea I. [19], Ciopraga A. [2], Suciuc C. [22] etc. folosesc sintagma „cercetarea infracțiunilor”, alții precum: Ruiu M. [20], Stancu E. [21], Bercheșan V. [1] etc. „**investigarea** infracțiunilor”. La fel, putem întâlni și ambele sintagme, de exemplu, „**Investigarea și cercetarea infracțiunilor în dreptate împotriva vieții, integrității corporale și sănătății**” [23]. Iar în lucrarea autorului Golunski S., tradusă în limba română, constatăm sintagma „**anchetarea infracțiunilor**” [8].

Conform dicționarului explicativ al limbii române, prin termenul „**cercetare**” se înțelege: **1.** Acțiunea de a (se) cerceta și rezultatul ei. **2.** Investigație originală în scopul dobândirii de noi cunoștințe științifice sau tehnologice. **3.** (Jur.) Activitate desfășurată de organele de urmărire penală pentru strângerea și verificarea probelor cu privire la săvârșirea unei infracțiuni și pentru descoperirea și prinderea infractorului etc. [11].

Termenul „**a investiga**” este definit ca: **1.** a analiza, a cerceta, a examina, a studia, a urmări, (livr.) a considera, (înv.) a medita, a privi, a socoti, (fig.) a explora, (înv. fig.) a scărmana. (~ cauzele unui fenomen.) **2.** (fig.) a sonda. (A ~ opinia publică) [12].

Investigă vb. I. tr. A face investigații (mai ales medicale); a cerceta. [*< lat. investigare*].

Investigațiune f. (lat. *in-vestigatio, -ónis*). Cercetare, urmărire: *poliția a început investigațiunile pentru descoperirea hoților.* – Și **-âție** și **-are** [13].

Iar termenul „**anchetă**” s. f. 1. cercetare făcută de o autoritate publică în scopul stabilirii împrejurărilor în care s-a produs un fapt și a răspunderilor. **2.** metodă de investigație științifică, prin cercetarea pe teren; (p. ext.) gen publicistic în care se prezintă rezultatele unor asemenea cercetări. (*< fr. enquête*).

Anchetă, anchetez, vb. I. Tranz. A supune (un fapt sau o persoană) unei cercetări amănunțite

Likewise, we must agree and recognize that many of lawyers’ “teachings” (and not just of criminalists) have become dogmas and transformed into the brake for the development of science. This was especially noticeable in the system of serving the practice by preparing of dissertations.

Thus, analyzing the specialized literature we discovered that some authors like: Doraș S.Gh. [5], Mircea I. [19], Ciopraga A. [2], Suciuc C. [22] etc. are using the phrase “**research of offenses**”, while others like: Ruiu M. [20], Stancu E. [21], Bercheșan V. [1] etc. “**investigation of offenses**”. We can also find both phrases, for example, “**Investigation and research of offenses against life, bodily integrity and health**” [23]. And in the work of the author Golunski S., translated into Romanian, we find the phrase “**prosecution of offenses**” [8].

According to the explanatory dictionary of the Romanian language, the term “**research**” means: **1.** The action of researching and its result. **2.** Original investigation in order to acquire new scientific or technological knowledge. **3.** (Jur.) Activity carried out by the criminal investigation bodies for gathering and verifying evidence regarding the commission of an offense and for discovering and catching the offender etc. [11].

The term “**to investigate**” is defined as: **1.** to analyze, to research, to examine, to study, to follow, (livr.) to consider, (înv.) to meditate, to watch, to count, (fig.) to explore, (înv. fig.) to scold. (~causes of a phenomenon.) **2.** (fig.) to test. (To ~ public opinion) [12].

Investigate vb. I. tr. Doing investigations (especially medical); to research. [*< lat. investigare*].

Investigation f. (lat. *in-vestigatio, -ónis*). Research, chase: *police started investigations in order to discover the thieves.* [13].

And the term “**inquiry**” s. f. 1. Research carried out by a public authority in order to establish the circumstances in which an event occurred and the responsibilities. **2.** Method of scientific investigation through field research; (p. ext.) journalistic genre in which the results of such research are presented. (*< fr. enquête*).

Inquiry, vb. I. Tranz. To subject (a fact or a person) to a thorough investigation in order to reveal the truth and to establish possible respon-

pentru a scoate la iveală adevărul și a stabili eventuale răspunderi și vinovății; a face o anchetă. *Procurorul anchetează cazul.* ◇ Absol. *Cel care anchetează nu face parte din corpul didactic, e un inspector special.* SADOVEANU, N. F. 175. A face o cercetare științifică pe teren. *Pentru „Atlasul lingvistic român” au fost anchetate peste 350 de localități* [10].

Analizând aceste sintagme, constatăm că cea mai potrivită pentru instituțiile care desfășoară o activitate de acumulare și verificarea probelor cu privire la săvârșirea unei infracțiuni și pentru descoperirea și prinderea infractorului este „**cercetarea infracțiunilor**”. Anume această sintagmă caracterizează specificul activității de urmărire penală fiind definită ca: *a examina cu atenție, din toate punctele de vedere; a studia o cauză, spre a putea da sentință; a examina din punct de vedere legal.*

Termenul „**investigare**”, cu toate că este definit ca: „*cercetare, urmărire: poliția a început investigațiunile pentru descoperirea hoșilor*”, în opinia noastră este un termen mult mai larg ca termenul „**cercetare**”. El se referă la investigarea fenomenelor, inclusiv cele medicale.

Iar în privința termenului „**anchetare**” considerăm că el este aplicabil în activitatea autorităților publice. Respectiv, acest termen nu este caracteristic instituției poliției [17] și procuraturii [18].

O altă sintagmă utilizată în mod greșit este „**descoperirea infracțiunilor**”. Această sintagmă s-a înrădăcinat nu numai în limbajul criminalistic, dar, în general, în limbajul juridic autohton. Astfel, în numeroase lucrări ale autorilor de specialitate, de exemplu: Doraș S.Gh. [5], Mircea I. [19] etc. și în acte normative, ca exemplu Codul de procedură penală [3] al RM, Codul penal [4] al RM întâlnim sintagma „descoperirea infracțiunii/lor”. Consultând dicționarul explicativ al limbii române, constatăm că prin „a descoperi” se înțelege:

1. descoperi [At: PSALT. HUR. 12^r/16 / V: (îvr) *dăs~, dis~, ~cup~* / Pzi: *descópär*, (înv) *descóper* / E: ml *discoperire*] **1.vt** A da la o parte ceea ce acoperă sau învește Cf *dezveli*. **2.vt** (Spc; c.i. statui) A dezveli la inaugurare. **3.vr** (Îvr) A se retrage. **4.vr** (Spc; c.i. capul) A-și scoate căciula, pălăria, șapca etc. **5.vr** (Îe) **A se ~ în fața** (sau **înaintea**) (cuiva sau a ceva) A cinsti în mod deosebit (pe cineva sau ceva). **6.vr** A-și lăsa neacoperit (ceva). **7.vt** (Fig; c.i. obiective militare) A lăsa ne-

sibilități and guilt; to make an inquiry. *The prosecutor is making an inquiry of the case.* ◇ Absol. *The person making the inquiry is not part of the teaching staff, he is a special inspector.* SADOVEANU, N. F. 175. To make a scientific inquiry in the field. *Over 350 localities were surveyed for the “Romanian Linguistic Atlas”* [10].

Analyzing these phrases, we find that the most appropriate for the institutions that carry out an activity of accumulation and verification of evidence regarding the commission of an offense and for the discovery and apprehension of the offender is the phrase “**research of offenses**”. Namely this phrase characterizes the specificity of the criminal investigation activity being defined as: *to examine carefully, from all points of view; to study a case, to be able to give a sentence; to examine from a legal point of view.*

The term “**investigation**”, although it is defined as: “*research, prosecution: police have begun investigations in order to discover the thieves*”, in our opinion it is a much broader term than the term “**research**”. It refers to the investigation of phenomena, including medical ones.

And as for the term “**inquiry**” we consider that it is applicable in the activity of public authorities. Respectively, this term is not characteristic to the police institution [17] and prosecutor’s office [18].

Another misused phrase is “**discovery of offenses**”. This phrase rooted not only in the language of forensics, but in general in the local legal language. Thus, in numerous works of specialized authors, for example: Doraș S.Gh. [5], Mircea I. [19] etc. and in normative acts, such as the Criminal Procedure Code [3] of the Republic of Moldova, the Criminal Code [4] of the Republic of Moldova we encounter the phrase “**discovery of offenses**”. Consulting the explanatory dictionary of the Romanian language, we find that by “**discovering**” is meant:

1. to discover [At: PSALT. HUR. 12^r/16 / V: (îvr) *dăs~, dis~, ~cup~* / Pzi: *descópär*, (înv) *descóper* / E: ml *discoperire*] **1.vt** Set aside what covers or wraps Cf *uncover*. **2.vt** (Spc; c.i. statue) To unveil at an inauguration. **3.vr** (Îvr) To retreat. **4.vr** (Spc; c.i. head) To take off the hat, cap etc. **5.vr** (Îe) **To ~ in front of** (or **before**) (to someone or something) To be especially honored (to

apărat, expus unui atac. **8.vt** A lăsa fără acoperire legală. **9.vt** (C.i. construcții) A da jos acoperișul. **10-11.vtr** A (se) expune privirii. **12.vt** A face să devină vizibil. **13.vt** A lăsa să se vadă. **14.vt** A aduce la cunoștință Și: *a arăta, a revela*. **15.vt** (Spc) A face cunoscut ceva ce a fost ținut ascuns Și: *a dezvălui, a destăinui*. **16.vr** (D. oameni) A-și dezvălui individualitatea, personalitatea. **17-18.vtr** A (se) trăda. **19.vt** (Înv) A denunța. **20-21.vt** A ajunge să afli (sau să înțelegi) ceva. **22-23.vt** A lua cunoștință primul (sau pentru prima oară) de existența a ceva. **24.vt** (Îe; irn) **A ~ America** A se lăuda cu o descoperire cunoscută de toată lumea. **25.vt** A observa. **26.vt** (Prc) A vedea. **27-28.vt** A găsi ceva întâmplător (sau după o căutare). **29.vt** A realiza ceva pentru prima dată Și: *a inventa*. **30.** (rar) a surprinde. (*A ~ infracțiunea.*) [14].

Reieșind din explicațiile sus-menționate, constatăm că, în general, termenul „**descoperi**” nu poate fi folosit împreună cu termenul infracțiune. Ca excepție poate fi utilizat în cazul în care este vorba despre a surprinde [14] pe cineva în momentul în care săvârșește o infracțiune, în flagrant delict. Astfel, în opinia noastră, sintagma „*descoperirea infracțiunii*” este rațional de substituit cu sintagma „*stabilirea făptuitorului*” sau „*constatarea infracțiunii*”, în funcție de context.

Pe lângă sintagma „*descoperirea infracțiunii*”, în conținutul normei procesual penale și textelor criminalistice se regăsesc și alte sintagme care sunt utilizate eronat „*constatat făptuitorul*”, „*identificată persoana*” [3] etc.

O altă sintagmă utilizată greșit în domeniul juridic este „*ipoteza criminalistică*”. Noțiunea de «versiune» nu trebuie confundată cu ipoteza, acestea se deosebesc după caracterul faptelor pe care le explică și după gradul de argumentare științifică. Cu toate că unii autori menționau că un instrument logic important în dezvoltarea împrejurărilor necunoscute în procesul de cercetare constituie ipotezele, care în sfera judiciară se numesc versiuni de urmărire penală” [25, p. 3]. În știință, ipotezele se emit, de obicei, referitor la unele fenomene de amploare ale naturii sau ale vieții sociale, bazate pe observații îndelungate și pe legi științifice precis stabilite. Versiunile se referă la fapte concrete, care au avut loc în trecut și se bazează pe o sferă relativ restrânsă de observa-

someone or something). **6.vr** To leave uncovered (something). **7.vt** (Fig; c.i. military objectives) To leave without defense, exposed to an attack. **8.vt** to leave without legal coverage. **9.vt** (C.i. constructions) To take off the roof. **10-11.vtr** To expose the gaze. **12.vt** To make it visible. **13.vt** To let it be seen. **14.vt** To inform and: *to show, to reveal*. **15.vt** (Spc) To make known something that has been kept hidden and: *to reveal*. **16.vr** (D. people) To reveal one's individuality, one's personality. **17-18.vtr** To betray. **19.vt** (Înv) To denounce. **20-21.vt** Getting to know (or understand) something. **22-23.vt** Get acquainted first (or for the first time) with the existence of something. **24.vt** (Îe; irn) **To ~ America** To boast of a discovery known to all. **25.vt** To notice. **26.vt** (Prc) To see. **27-28.vt** Find something random (or after a search). **29.vt** To do something for the first time and: *to invent*. **30.** (seldom) to surprise. (*To ~ an offense.*) [14].

Based on the above explanations, we find that, in general, the term “**discover**” cannot be used in conjunction with the term “**offense**”. As an exception it can be used when it comes to catching [14] someone when he commits an offense, in *flagrante delicto*. Thus, in our opinion the phrase “*discovery of the offense*” should be substituted with the phrase “*establishing of the perpetrator*” or “*detection of the offense*”, depending on the context.

In addition to the phrase “discovery of the offense”, in the content of the criminal procedure norm and forensic texts there are other phrases that are used erroneously “*established perpetrator*”, “*identified person*” [3] etc.

Another misused phrase in the legal field is “*forensic hypothesis*”. “The notion of “version” should not be confused with the hypothesis, they differ in the nature of the facts they explain and in the degree of scientific argument. Although some authors mentioned that an important logical tool in the revealing the unknown circumstances in the research process are the hypothesis, which in the judicial sphere are called criminal prosecution versions” [25, p. 3]. In science, hypotheses are usually made about some large-scale phenomena of nature or social life, based on long observations and well-established scientific laws. The versions refer to concrete facts, which have taken place in

ții. Legile științifice, cu toate că se aplică la elaborarea versiunilor criminalistice, joacă un rol mai redus decât la elaborarea ipotezelor.

Limbaajul criminalistic, din păcate, se manifestă și prin faptul că înșiși criminaliștii în mod deliberat complică limbaajul, astfel încât e problematic de a înțelege claritatea mesajului nu numai pentru practicieni, ci chiar și pentru oamenii de știință-colegi de specialitate. Suntem de acord cu opinia autorului Alexandrov A. că: *acest limbaaj artificial „păsăresc” nu poate fi înțeles decât pentru un cerc restrâns de persoane inițiate „profund în criminalistică”*. Dar nu se întâmplă pentru că acest limbaaj este atât de complicat, încât subiectul conversației este banal. Nu văd niciun sens științific și inclusiv practic în disertații, care cercetează următorul subiect: *„Bazele teoretice ale analizei criminalistice a activității infracționale organizate și posibilitatea utilizării sale practice”*. Posibilitățile practice de utilizare a unei astfel de „analize” sunt zero [24].

Vorbind despre limbaajul criminalistic, subliniem opinia autorului Șarov I. că limbaajul criminalistic reprezintă o direcție de dezvoltare care asigură formarea cunoștințelor criminalistice. *„În principiu, în condițiile actuale, când teoria criminalistică se află încă la etapa de creare, limbaajul criminalistic trebuie să se dezvolte nu în cadrul teoriilor generale ale criminalisticii, cum aceasta o vede Belkin R., dar în cadrul teoriilor particulare ale criminalisticii. Și numai în cazul în care teoria generală va atinge nivelul corespunzător de dezvoltare va fi posibil să vorbim despre un limbaaj criminalistic unic. Dar limbaajul criminalistic actual s-a dezvoltat pe o altă cale, ca element comun pentru toate teoriile particulare ale criminalisticii. Această formulă, la fel, este reușită, deoarece existența unui limbaaj unic criminalistic va favoriza integrarea teoriilor particulare și va servi drept bază de unificare în teoria criminalistică”* [34].

Concluzii. O condiție obligatorie de constituire și dezvoltare a teoriei criminalistice este înțelegerea, interpretarea și folosirea uniformă a terminologiei criminalistice. O terminologie unică trebuie să fie folosită la stabilirea fapțuitorului, cercetarea și prevenirea infracțiunilor.

Pentru a oferi limbaajului criminalistic o direcție de dezvoltare utilă și corectă, acest proces trebuie pus sub controlul lingviștilor.

the past and are based on a relatively limited scope of observations. Scientific laws, although applicable to the development of forensic versions, play a smaller role than the development of hypotheses.

The forensic language, unfortunately, is also manifested by the fact that forensic scientists themselves deliberately complicate the language, so it is problematic to understand the clarity of the message not only for practitioners, but even for colleagues-scientists. We agree with the opinion of the author Alexandrov A. that: *this artificial “bird” language can only be understood by a small circle of people initiated “deeply into forensics”*. It happens not because the language is too complicated, but because the subject of the conversation is trivial. I see no scientific and even practical meaning in dissertations, which research the following topic: *“Theoretical basis of forensic analysis of organized criminal activity and the possibility of its practical use”*. The practical possibilities for using such an “analysis” are equal to zero [24].

Speaking about the forensic language, we emphasize the opinion of the author Șarov I. that forensic language is a direction of development that ensures the formation of forensic knowledge. *“In principle, in the current conditions, when forensic theory is still at the stage of creation, the forensic language must develop not within the general theories of forensics, as seen by Belkin R., but within the particular theories of forensics. And only if the general theory reaches the appropriate level of development it will be possible to speak about a unique forensic language. But the current forensic language has developed in a different way, as a common element for all particular theories of forensics. This formula is also successful, because the existence of a unique forensic language will favor the integration of particular theories and will serve as a basis for unification in forensic theory”* [34].

Conclusions. A mandatory condition for the establishment and development of forensic theory is the uniform understanding, interpretation and use of forensic terminology. A unique terminology must be used to establish the perpetrator, investigate and prevent offenses.

In order to give the forensic language a useful and correct direction of development, this process must be put under the control of linguists.

Referințe bibliografice*Bibliographical references*

1. Bercheșan V. Metodologia investigării criminalistice a infracțiunilor. Ed.: Paralela 45, 1998.
2. Ciopraga A. Criminalisitca. Tratat de tactică. Iași, Ed.: Gama, 1996.
3. Codului de procedură penală al Republicii Moldova, nr. 122-XV din 14 martie 2003. Publicat: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 248-251 din 05.11.2013.
4. Codul penal al Republicii Moldova, nr. 985 din 18 aprilie 2002. Publicat: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 72-74 din 14.04.2009.
5. Doraș S.Gh. Criminalistica. Vol. I, Chișinău, Ed. Știința, 1996.
6. Gheorghiuța M. Criminalistica. Partea 1: Introducerea în criminalistică. Chișinău, Reclama, 1995.
7. Golubenco Gh.. Criminalistică: obiect, sistem, istorie. Studiu monografic, ULIM, Chișinău, 2008.
8. Golunski S.A. Criminalisitca, București, Editura Științifică, 1961.
9. <http://www.lomonosov-fund.ru/enc/ru/encyclopedia:0128245> (vizitat 05.03.2020)
10. <https://dexonline.ro/definitie/ancheta> (vizitat 05.11.2019).
11. <https://dexonline.ro/definitie/cercetare> (vizitat 05.11.2019).
12. <https://dexonline.ro/definitie/investiga> (vizitat 05.11.2019).
13. <https://dexonline.ro/definitie/investiga%C8%9Bie> (vizitat 05.11.2019).
14. <https://dexonline.ro/intrare/descoperi/15950> (vizitat 05.11.2019).
15. <https://dexonline.ro/intrare/descoperire/65444>. (vizitat 05.11.2019).
16. Istoria Republicii Moldova. https://ro.wikipedia.org/wiki/Istoria_Republicii_Moldova (vizitat 05.11.2019).
17. Legea Republicii Moldova cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, nr. 320 din 27.12.2012. Publicat: M/O al RM, nr. 42-47 din 01.03.2013.
18. Legea Republicii Moldova cu privire la procuratură, nr. 3 din 25.02.2016. Publicat: M/O al RM, nr. 69-77 din 25.03.2016.
19. Mircea I. Criminalistică, Iași, Editura Fundației „Chemarea”, 1994.
20. Ruiu M. Metodologia investigării criminalistice a unor genuri de infracțiuni. Ed. Universul Juridic, 2014.
21. Stancu E. Criminalistica. Metodologia criminalistică. Ed. Universul Juridic, 2018.
22. Suciuc C. Criminalistică, București Editura Didactică și Pedagogică, , 1972.
23. Viorel Vasile. Investigarea și cercetarea infracțiunilor îndreptate împotriva vieții, integrității corporale și sănătății, București, Editura Ministerului Afacerilor Interne, 2013.
24. Александров А.С. Семь смертных грехов современной криминалистики // Следователь. 2011. 3 (155). С. 44-47 <http://www.iuaj.net/node/342> (vizitat 05.03.2020)
25. Арцишевский Г.В., Выдвижение и проверка следственных версий, М., 1978.
26. Белкин Р.С. Криминалистика: проблемы сегодняшнего дня. Злободневные вопросы российской криминалистики. – М.: Изд-во НОРМА (Издат. группа НОРМА-ИНФРА-М), 2001.
27. Белкин Р.С. Курс криминалистики: Учеб. Пособие для вузов. 3-е изд., доп. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, Закон и право, 2001.
28. Белкин Р.С. Общая теория советской криминалистики. Саратов: Издательство Саратовского университета, 1986. С. 249–254.
29. Валгина Н.С. Активные процессы в современном русском языке: учебное пособие для студентов вузов. – М.: Логос, 2003.
30. Голованов В. Гнесеологическая природа законов науки. М., 1967.
31. Головин А. Криминалистическая систематика. М., 2002.
32. Гросс Г. Руководство для судебных следователей как система криминалистики. Но-

- вое изд. переп. с изд. 1908 г. М.: ЛексЭст, 2002.
33. Мухин Г.Н. Дискуссионные проблемы и перспективные направления криминалистической науки и образования // Проблемы криминалистики: Сб. науч. тр. / Отв. ред. д-р юрид. наук, проф. Г.Н. Мухин. – Минск: Академия МВД Респ. Беларусь, 2005. – Вып. 2.
34. Шаров В.И. Проблемы формализации криминалистического знания // Вестник Нижегородского государственного университета. - 2002. - № 1 (5). [http://www.unn.ru/pages/vestniki_journals/99990195_West_pravo_2002_1\(5\)/B_32.pdf](http://www.unn.ru/pages/vestniki_journals/99990195_West_pravo_2002_1(5)/B_32.pdf) (vizitat 06.03.2020).
35. Штофф В. Введение в методологию научного познания. М. 1978.
36. Юматов В.А., Нестерова О.А. Язык криминалистики и судебной экспертизы. Современное состояние и перспективы развития. Вестник. Нижегородского университета им. Н.И. Лобачевского, 2012, № 1 (1).
37. Яблоков Н.П., Головин А.Ю. Криминалистика: природа и система. – М.: Юристъ, 2005.

Despre autori

Constantin RUSNAC,
doctor în drept, conferențiar universitar,
șef al Catedrei „Procedură penală, criminalistică
și securitate informațională” a Academiei
„Ștefan cel Mare” a MAI,
tel. 079603423,
e-mail: navrucnd1@mail.ru

Iurie ODAGIU,
doctor în drept, conferențiar universitar,
prim-prorector pentru studii și management al
calității al Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI,
tel. 079402988,
e-mail: criminalist@gmail.com.

About authors

Constantin RUSNAC,
PhD, associate professor,
Head of the Chair of Criminal Procedure,
Forensics and Information Security
of the Academy “Ștefan cel Mare” of the MIA,
tel: 079603423,
e-mail: navrucnd1@mail.ru

Iurie ODAGIU,
PhD, associate professor,
Pro-rector for Studies and Quality Management
of the Academy “Ștefan cel Mare” of the MIA,
tel. 079402988,
e-mail: criminalist@gmail.com.